

kunstzaal de reiger

nodigt u uit tot een bezoek aan de tentoonstelling van

chimère schilderijen

van

edouard heymans

en tot het bijwonen van de opening op
zaterdag 8 april te 16 uur door

ab. van eyck

8 april tot 30 april dagelijks van 13 tot 17 uur.
zondags gesloten.

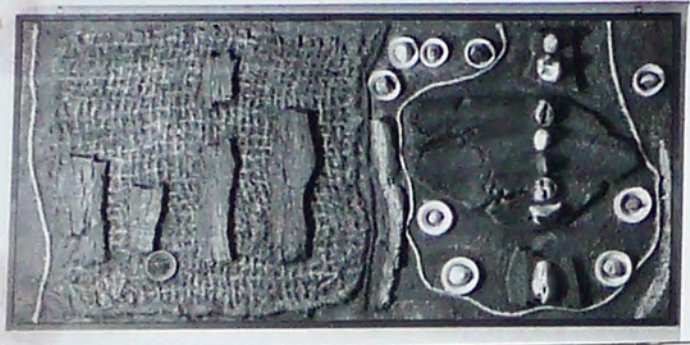
bij aankoop geldt de 25% rijkssubsidierегeling.

kunstzaal de reiger

burgemeester reigerstraat 3 · utrecht · telefoon 26515

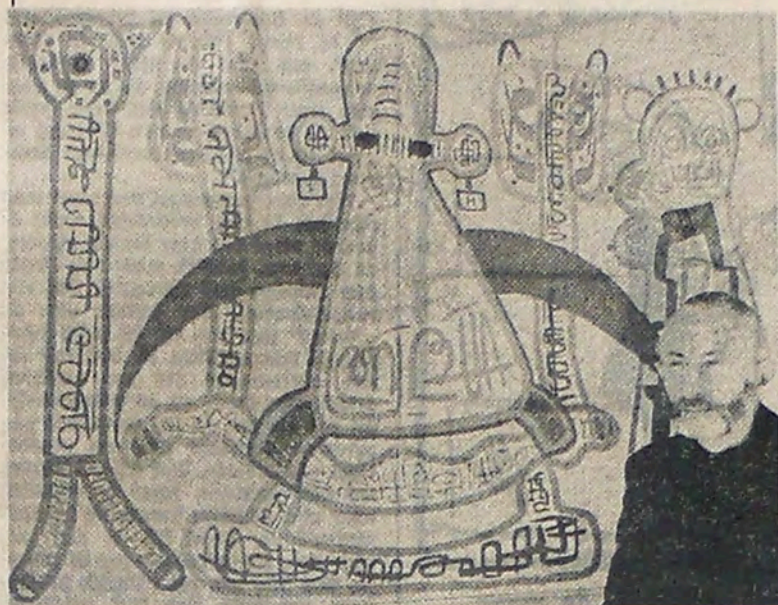
Heymans exposeert in Utrecht

De Aerdenhoutse kunstschilder Eduard Heymans gaat binnenkort in Utrecht exposeren. Zijn expositie in Galerie Reiger zal op 8 april a.s. om vier uur 's middags door de heer Ab van Eyck worden geopend. Het werk dat daar te zien komt zal voornamelijk uit olieverven bestaan en vormt een voortzetting van zijn experimenten met monotypes van het afgelopen jaar. Van de toen gevonden vormen en ideeën uitgaande ontwikkelt Heymans thans een stijlvernieuwing.

*pro crustus bed
miami museum.*

DROOMBEELDSCHILDERIJEN IN REIGER

DE OUD-UTRECHTER Edouard Heymans voor een van zijn droombeeldschilderijen die tot eind april te zien zijn in kunstzaal De Reiger aan de Burg. Reigerstraat 3.

Heymans: 'Werken voor mij 'n feest'

„Als je laat begint dien je snel de taal te vinden." Deze uitspraak komt uit de mond van Edouard Heymans, die tot eind april in kunstzaal De Reiger zijn Chimere- oftewel droombeeldschilderijen toont.

Heymans was aanvankelijk kunsthandelaar met bijzondere belangstelling voor de zeventiende-eeuwse kunst en de Vlaamse primitieven. Ongeveer elf jaar geleden ontdekte zijn vrouw zijn artistiek-creatieve talent.

Heymans zelf noemt zich „honderd procent autodidact". Hij werd materieschilder, en exposeerde voor het eerst bij Sandberg in het Amsterdamse Stedelijk Museum. Hij werkte toen onder meer op een soort versteende jute-zakken.

Heymans, van wie het Centraal Museum te Utrecht enkele jaren geleden werk aankocht, won een paar internationale prijzen en kreeg in 1965 een uitnodiging van het Museum of modern art in Miami. Heymans werkte een tijd in de Verenigde Staten en heeft een goede kans op een expositie in Chicago. In Amerika werd hij getroffen door de grote belangstelling voor kunst. Hij profiteerde er bovendien van de grote kooplust in dat land, waar hij enkele interessante contacten wist te leggen.

De exposant maakt de indruk een exact, haast nuchter mens te zijn, die graag open kaart speelt. Zijn chimere-schilderijen lijken geïnspireerd op Mexikaanse kunst. Heymans zelf zegt niet te weten waar hij zijn motieven vandaan haalt.

„Ze vinden hun bron in mijn onderbewustzijn", aldus de schilder, „en ik ga ze maar liever niet analyseren. Voórschetsen maak ik niet. Dat proces heeft eigenlijk al in de monotype plaats gehad. Wel trek ik soms enkele houtskoollijnen op mijn doeken om de contouren van de fantasiefiguren enigermate vast te leggen. Eenmaal bezig werk ik vlug, al gaat er wel een langdurig piekeren aan vooraf. Maar dan wordt het een feest, een persoonlijke „happening" buiten alle opwekkende middelen om. Ik voel me „high" tijdens het werken en moet dat eigenlijk niet voor iedereen zo zijn?"

Temidden van zijn grote schilderijen met hun fresco-tinten vertelt Heymans, dat binnenkort zijn derde bundel gedichten verschijnt bij „De Beuk".

Dat hij zich tot Utrecht aangetrokken voelt is waarschijnlijk verklaarbaar uit het feit, dat Heymans in die stad is geboren. Zijn vader was er onderwijzer en heeft veertig jaar voor de klas gestaan, hoofdzakelijk op de school Amsterdamse Straatweg. Zijn moeder — typische zakenvrouw — dreef een zaak in de Choorstraat op de hoek van de Steenweg.

Heymans' vader was een heel merkwaardig mens, een knappe kop met een veelzijdige belangstelling. Hij studeerde kunstgeschiedenis en schreef zelfs een boek over de Renaissance. Hij volgde colleges van Bolland en veel ervan werd door hem gestenografeerd. Over de stenografie publiceerde hij een leerboek. Hij behaalde de acte-Hebreeuws en bestudeerde het spijkerschrift. Ook kon hij goed tekenen en had hij belangstelling voor de fotografie.....

Een deel van die veelzijdigheid en ook de zin voor zelfscholing erfde de zoon, wiens werk tot en met zaterdag 29 april in zijn geboorteplaats te zien is.

Fantaske schilderijen van Eduard Heymans

UTRECHT — Een jaar of vijf geleden — in de nazomer van anno 1962 — toonden drie progressieve artiesten een keuze uit hun oeuvre in het Centraal Museum; het aandeel van één hunner, Eduard Heymans, trok daar in sterke mate de aandacht. Achteraf bezien moet men misschien zelfs wel zeggen: in sterkere mate dan de bijdragen van de beide anderen. Welnu, wie zich de toenmalige inzending van Heymans nog voor de geest kan halen zal wellicht enigszins verrast staan bij het kennismaken met diens nieuwer, goeddeels geheel andersoortig werk, dat tot en met zaterdag negenentwintig april in de kunstzaal 'De Reiger', Burgemeester Reigerstraat 3, te bezichtigen is.

Overigens, wie vijf jaar geleden al dieper keek dan de oppervlakte van Heymans' destijds zeer opvallende inzending kan toen reeds hebben begrepen dat het deze kunstenaar allerminst erom te doen was te épateren door buitenissige dingen tot stand te brengen; dat het de man veeleer ging om op de speciaal daartoe geëigende manier uiting te geven aan meer dan de aanschouwing: aan de beleving met geheel zijn wezen van de door hem 'verbeelde' onderwerpen.

Dit nu gaat eyenzeer op voor de thans in De Reiger tentoongestelde, dusgehete 'chimère-schilderijen', ook al openbaart zich daarin een destijds nog niet waargenomen facet van Heymans' artistiek vermogen: een facet, dat zich — terloops opgemerkt — met vreugde laat begroeten.

Het onderscheid tussen 'toen' en 'nu' wordt voor een deel bepaald door het verschil in techniek: men heeft hier inderdaad te maken met schilderijen, al sorteert het zeer bijzondere procédé, dat hij erin heeft toegepast meermalen fresco-achtige effecten, die mede veroorzaakt worden door de korrelige huid.

Maar vooral behoort er de dartele en toch terdege beheerste zwier in Heymans' spel met kleuren en contouren.

Wat de term 'chimère' betreft: het woordenboek geeft hiervoor tweërlei verklaring: 'hersenschim', maar ook 'fabelgedrocht'. Mogelijk heeft de schilder deze beide begrippen willen combineren, want wat zijn decoratieve scheppingen aan herkenbaarheid bieden schijnt eerder te kunnen worden opgevat als fantasiebeeld of droomgezicht.

'Odalisque' (2) vraagt naar het schijnt om te worden bekeken (en genoten!) als een feestelijk-polychrom visioen.

Niet minder geldt dat voor zijn grote, geestige compositie 'Aphrodite 1980' en voor het oogverlustigend — veeltintig maskermotief 'Dolce vita', dat een exotische inslag vertoont. De 'chimère' als 'fabelgedrocht' manifesteert zich in het merkwaardige nr. 4.

'Souvenir 1965' met zijn gestileerde figuren en het fantaske 'Autre souvenir' (6) met diermotieven en raadselschrift, zomede 'Geletterd dier', dat bijna faraonisch-geïnspireerd aandoet, maken aanspraak op grote belangstelling.

'Demasqué', het o.a. door de ritmiek van zijn figurenduet zo zeer treffende 'J'ai deux amours', een embryo-fantasie als 'Urpart' en zijn 'Frustratie' waarin

het pigmentencontrast tussen de hurkende gele figuur en de blauwtonige chimères een symbolische bedoeling doet vermoeten: ook deze werken mogen de aandacht volop waard heten.

Behalve de 'chimères' zijn er ook enige monotypes, overwegend in zwart-wit, maar soms met een functionele toevoeging van accenten in rood, zoals in een landschap met rode zonnebal en in zijn eigenaardig fascinerend 'Perzies avontuur', waarin opnieuw het eerder gesignaleerde schrift (koe-fisch?) de beschouwer blijft intrigeren.

Het intrigerende is trouwens een der bijzondere charmes van deze attractieve tentoonstelling! J. J.

wdv.
Nieuws bl.
20/4/66

SPONTANEÏTEIT IN CHIMERES VAN HEYMANS

TOEN Ed Heymans als autodidact met schilderkunst begon plaatste hij zich al terstond in de rijen der avant-garde. Hij was materieschilder, een man dus, die minder met verf dan met allerhande stoffelijke zaken een bijzondere compositie samenstelde. Toch sneed hij ook in dit abstracte werk de band met de optisch bepaalde werkelijkheid niet volledig door en ook het picturale bleef hem wel boeien. Het is dus niet zo bevreemdend dat hij thans voor een overwegend deel tot het figuratieve is weer-gekeerd.

Men dient op de jongste tentoonstelling van De Reiger (tot 30 april), al wordt men door de grote schilderijen aan de wand gemakkelijk ingepalmd, toch vooral de monotypes niet te vergeten. Hier treedt men directer nog dan via de schilderijen in contact met het creatieve bewustzijn en onderbewustzijn van de kunstenaar, die juist in dit procédé de signalen, die zijn geest uit diepere regionen ontvangt, zo spontaan en direct mogelijk presenteert.

Even dicht als bij een tekening wel het geval is, staat men hier aan de wortel van Heymans' scheppingswijze, waarbij decoratieve, expressionistische en zuiver abstracte motieven elkaar kruisen. Nog zelden ben ik in deze techniek werkstukken tegengekomen zo fors van formaat, zo dicht bij litho en houtsneede, die tegelijk zo visionair zijn in stijl en inhoud.

Meestal dynamisch van aard vertonen deze monotypes ook een levendige contrastwerking in zwart en wit. Legt Heymans op deze bladen kleur aan, veelal op decoratieve, vlakke manier, dan gaat de innerlijke spanning nog wel eens teloor en wordt soms de harmonie, die aan dit werk esthetisch inherent is, verbroken.

De vaak vlammeende expressieve kracht, die de kunstenaar bereikt, wordt nog versterkt door het papier,

dat hij bezigt. Een grof soort, geschept papier — gemaakt volgens een methode, die hij zelf heeft aangegeven, dat op linnen of jute lijkt en dat uitstekend in het kader van dit werk past.

Tegenover de dynamiek en het contrast in de monotypes doen de grote schilderijen aanvankelijk misschien wat decoratief en bewust aan. Wie ze wat studieuzer bekijkt, zal deze mening dunkt me opgeven. Er steekt iets in van een muurschildering. De lichte kleuren zijn in veelal effen vlakken uitgestreken, die door brede contouren worden omsloten.

Ornamentale motieven doen naast dier- en mensfiguren hun entree, terwijl de derde dimensie terugtreedt. Intussen zijn zowel mens- als dierfiguren geformeerd op een oorspronkelijke, a-logische manier, die zich beledend gedraagt, terwijl ze, zonder in elkaar verstrengeld te zijn, in een polaire spanning tot elkaar treden.

Vermoedelijk zijn de schilderijen op een ander bewustzijnsniveau ontstaan dan de monotypes, maar de spontane ingeving blijkt doorgaans ook hier aanwezig. Een verbeeldingswereld krijgt gestalte, waarin animale en demonische zowel als humane krachten elkaar ontmoeten. Iets dat met „oer” kan worden aangeduid is stellig niet te miskennen.

De verf is op zo'n persoonlijke wijze aangebracht, dank zij vooral de ruige ondergrond, dat de verfhuid een reëlfachtig karakter aanneemt en de schilderijen op enige afstand een gobelinachtig, als geborduurd effect maken. De schilder heeft deze „chimères” stuk voor stuk een eigen naam gegeven; en terecht. Ze zijn namelijk onderling alle verschillend hoewel in klimaat en afstamming sterk aan elkaar verwant. Men mag hopen, dat althans enkele werken van deze in Utrecht geboren kunstenaar voor onze stad blijven behouden.

C.A.S.

21 April 1957

Nieuw Amsterdam

Edouard
Heymans

EXPOSITIE IN
„DE REIGER”

Chimère schilderijen

UTRECHT, 21 apr. — Chimère betekent letterlijk vertaald hersenschim of droombeeld. Hersenschim- of droombeeldschilderijen dus van Edouard Heymans. Momenteel ge-exposeerd in de kunstzaal „De Reiger”.

Nu is er echt niet zo'n subtiel aanvoelen voor nodig om het verschil tussen deze twee begrippen vrij concreet te kunnen stellen, althans zoals deze in de gewone spreektaal worden geïnterpreteerd. Zeer summier gesteld, zou men op kunnen merken, dat het najagen van hersenschimmen vrij dikwijls reacties in negatieve zin oproept, terwijl het droombeeld, hoewel ook volkomen irreeel toch meer doet denken aan positief gerichte, vaak aangename, zij het dan onwerkelijke verbeeldingen. In dit licht bezien, zou ik de schilderijen van Edouard Heymans dan ook liever droombeeldschilderijen willen noemen.

Het begint al met de ondergrond, waarop hij schildert. Wel is waar is er het gebruikelijke linnen maar hij prepareert dit zodanig, dat het de illusie oproept aan een gestucadoord stuk muur, waardoor zijn werken iets van een wandschildering krijgen. Hij werkt veelal in een rijk doorwerkte pathé, in een eigen kleurengamma en in een door brede contouren omgeven, sterk vereenvoudigde vormgeving.

Mythologie

En met deze middelen werkt hij vanuit de fantasie zijn verbeeldingen uit. En dan is het niet zo verwonderlijk, dat hij onder meer in en uit de Griekse mythologie zijn inspiratie vindt.

Ondanks 't feit, dat hij zijn „Aphrodite” in 1980 denkt, is toch duidelijk, zowel als totaal indruk als in de verwerking van de materie, de Oosterse oorsprong, het tapijt uit Phoenicië te herkennen. Zoals ook Aphrodite

de van Oosterse oorsprong hervormde Griekse godin van de liefde zou zijn. Volgens Homeros een dochter van Zeus en Dione. Anderen noemen haar de dochter van Uranos en de godin van de dag Hemera.

Het meest bekend is de door Hesiodos verhaalde mythe, als zou zij ontstaan zijn uit het zilveren schuim in de zee op het ogenblik, waarop de golven van de zee bevrucht werden door enkele neervallende bloeddruppels van de eerste wereldgebieder en godenkoning Uranos nadat deze door zijn zoon Kronos met een diamanten sikkkel gewond en daarna van de heerschappij beroofd was. Zij rees uit de baren der zee op als de schoonste aller vrouwen blank als het schuim, waaruit zij geboren was, beminnelijk en liefvallig. Waar zij verscheen veranderde de woeste grond in bloeiende velden.

Het is alleszins begrijpelijk, dat vele kunstenaars geïnspireerd zijn door deze mythologische godin. Men denke ook eens aan de Venus van Milo, in 1820 op het eiland Melos, thans Milo gevonden.

Ook het schilderij van de in Utrecht geboren Heymans is zowel een lofzang op, als een verheerlijking van deze mythe. Ook in zijn andere schilderijen vindt men de droomwereld en de realiteit verweven tot een geheel eigen schepping. Ik vermeld hiervan „Demasque”, „Dolece vita”, „J'ai deux amours” en „Urpater”. Elk voor zich werken die de volle aandacht vragen en verdienen.

Ook zijn mono-types op speciaal voor hem vervaardigd handgeschept papier, weten te boeien door een suggestieve zeggingskracht en door een merkwaardige verwerking van de materie. Resumerend mag ik stellen dat deze expositie een interessante presentatie is van een boeiend en apart oeuvre.

JAN AKKERMANS

21 April "Centrum"

7.6.67.

CONTRACT

Tussen de ondergetekenden:

Uitgeverij DE BEUK

gevestigd te Amsterdam

en aldaar kantoorhoudende Prinsengracht 1083, en in dit

contract aangeduid als „de uitgever“ ter eenre zijde en

Eduard Heijmans

wonende te: Aerdenhout Rijngeomlaan 58

in dit contract aangeduid als „de auteur“, ter andere zijde, is het volgende over eengekomen, betreffende de uitgave van:

een bundel verzen DE IK-HATER

- Art. 1 Het recht bedoeld werk uit te geven en te herdrukken is voor de gehele duur van de wettelijke bescherming van het auteursrecht afgestaan en overgedragen aan de uitgever, tenzij in de bijzondere bepalingen van dit contract daaromtrent anders mocht zijn overeengekomen.
- Art. 2 De uitgever zal de uitgave naar zijn beste kunnen verzorgen en de uitgave doen plaats vinden vóór 1 ~~maart~~ 1967 mits de auteur de kopij en de drukproeven tijdig aflevert.
De uitgever zal alles doen, om met inachtneming der tussen de partijen overeengekomen bepalingen, het uitgegeven werk zo vlug mogelijk te verkopen.
- Art. 3 De auteur zal zorgen, dat de volledige kopij, zo niet getypt, dan toch duidelijk leesbaar en in geheel persklare vorm, vóór 1 maart 1967 in handen is van de uitgever, terwijl hij de drukproeven telkens na ontvangst onmiddellijk zal corrigeren en terugzenden.
- Art. 4 De uitgever heeft het volledige beheer der uitgave.
Het recht vergunning te geven uittreksels uit het werk in bloemlezingen over te nemen, evenals het recht het om te werken of te doen omwerken tot een toneelstuk of ander kunstwerk of er uit voor te dragen of het te doen opvoeren, blijft bij de auteur.
Deze is echter verplicht voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever te verwerven bij het vergunnen tot het maken van uittreksels groter dan 10 pagina's.
De geldelijke winsten uit deze vergunning voortvloeiende, behoren de auteur, tenzij onder de bijzondere bepalingen anders is overeengekomen. Over de vertaalrechten beschikken schrijver en uitgever te samen in overleg. Ieder ontvangt 50% van de baten.
- Art. 5 Niets van het werk mag worden afgedrukt dan na machtiging van de auteur, op de laatste proef schriftelijk gegeven, tenzij die machtiging ook na ingebrekestelling uitblijft, zonder dat de auteur van wettige verhindering doet blijken.
Extra-correctiekosten rechtmatig door de drukker in rekening gebracht komen voor de helft ten laste van de uitgever en voor de andere helft ten laste van de auteur.
- Art. 6 De auteur ontvangt bij het verschijnen van het werk 6 geb. gratis exemplaren, terwijl hij bovendien het recht heeft ten allen tijde meer exemplaren van de uitgever te kopen met een korting van 40% op de particuliere prijs voor ingenaaide en 20% op band en binden, mits hij de aldus gekochte exemplaren niet in de handel brengt noch deze zelf verkoopt.

eduard heijmans
schilderijen
monotypes
galerie de sfinx
amsterdam
241 o.z. voorburgwal
tel. 020-38573
24 juni - 16 juli '67

eduard heijmans
aerdenhout
rijnegomlaan 58
geboren 14 juli 1912
autodidakt

eenmanstentoonstellingen

1958 hoogovens - ijmuiden
1962 stedelijk museum - amsterdam
1962 van abbe museum - eindhoven
1962 centraal museum - utrecht
1963 galerie l'indice - milaan
1965 miami museum of modern art - miami
1966 galerie artificia - heemstede
1967 galerie reiger - utrecht

groepstentoonstellingen

1960 materiaalvernieuwers - stedelijk museum - amsterdam
1961 de groep - frans hals museum - haarlem
1962 valdagno - baden-baden - eindhoven - londen - parijs
tevens kandidaat premio marzotto
1962 galerie kasper - lausanne
tevens kandidaat prix suisse de peinture abstraite
1964 stuwing - stedelijk museum - amsterdam

werken bevinden zich
onder andere in

stedelijk museum amsterdam - centraal museum utrecht -
miami museum of modern art miami - galleries en partikuliere
kollekties in nederland - australië - duitsland - zwitserland -
italië - curaçao - new york

Cumhuriyet

KURUCUSU: YUNUS NADI

44. yıl sayı 15527

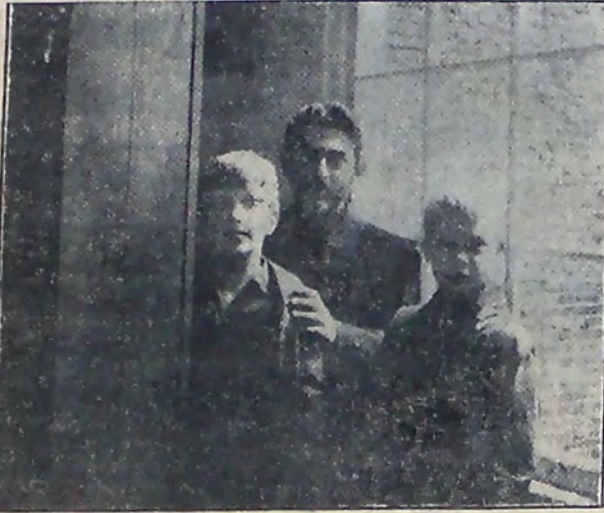
Teigrat ve mektup adresi: Cumhuriyet İstanbul — Posta Kutusu: İstanbul No. 346
Telefonlar : 22 42 90 — 22 42 96 — 22 42 97 — 22 42 98 — 22 42 99

Cuma

et

20 Ekim 1967

Anne Frank'ın memleketinde

ANNE FRANK'IN EVİNDE, GİZLİ KAPININ ÖNÜNDE İKİ HOLÂNDALI ÇOCUKLA

Kanallar ve o evler

Amsterdam'da ikinci gün turistleri gezdiren motorlardan birine bindim. Birbuçuk saat limanda doluşturdı bizi. Doklar, tersaneler, silolar, fabrikalar, sonra irili ufaklı gemiler, kocaman vinçler. Denizin rengi koyu, kirlili bir sarı burada. Marmaranın camgöbeği yeşili ile mavisini hatırladım. Yine gözlerim buğulandı. Nedense dün den beri bir hüzün çöktü üstüme. Durup durup ağlıyorum.

İlk motora inip ikinci bir motora bindim. Girerken sarışın, iri yapılı tercüman kız hangi dil bildiğini sordu. Kızardım. Cevap vermedim. Girdik, motor hareket etti. Kız, geçtiğimiz yerler hakkında 4 dilde rahatlıkla izahat veriyor. Pek azını anlayabiliyorum. Böylece yine birbuçuk saat kaçar gezdik kanalları. Anne Frank'ın evinin önündeki kanaldan da geçtik. Tercüman kız «Anne Frank» deyince herkes saygıyla sustu. Samatacı Amerikalı turistler bile!

O günün gecesi Amsterdam'ın dünyaca ünlü bir bölgesini gezdim. Burada kötü kadınlar ve o evler vardı. İki uzun kanal ve onu çevreleyen irili ufaklı birçok sokakta arkasında kadınların oturduğu pembe neonlarla aydınlatılmış vitrinler gördüm. Bazısı da sokakta volta atıyorlar, ya da barlarda, birahanelerde oturuyorlardı. Bu kesimde dükkanların bir kısmı gece geç saatlere kaçar açıldı ve buralarda seksle ilgili kitaplar, dergiler, kartlar, biblolar ve çeşitli hediyelik esya satılıyordu. Çoğu genç ve güzeldi kadınların. Fakat yüzleri bezgin ve kerdiydi.

YARIN:

Sakalına tükürdüğü-
mün gâvuru!